
HÄMEENLINNAN
KAUPUNKI

HE 106/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018; työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan toimialaa koskevat asiat

Kanta-Hämeen työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun lausunnon tiivistelmä

Näkökulmana työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP)

- Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (1369/2014)
- Kunta, Kela ja TE-palvelut
  - Monialaista verkostotyöskentelyä
  - Toiminnan koordinointia ja prosesseja johdetaan kuntavetoisesti: TYP-johtaja

Asiakkaat

- Pidemmän aikaa työttömänä olleita
- Työllistymisen esteenä esim. elämänhallinnan ongelmia tai työ- ja toimintakyvyn rajoitteita
- Tavoitteena on ensisijaisesti työllistyminen

TYP-palvelu

- Henkilökohtaista, räätälöityä ja asiakkaan tarpeista lähtevää
- Lähtökohtana monialainen palvelutarpeen arviointi

Lausunnon antajana Kanta-Hämeen työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu:

Hämeenlinnan, Riihimäen ja Forssan kaupungit
Janakkalan, Hattulan, Hausjärven, Lopen, Tammelan, Jokioisten, Humppilan ja Ypäjän kunnat

Lausunnon painopisteet

- Aktiivimalli, työllistymistä edistävät palvelut ja TE-toimiston henkilöstöresurssit
  - Riittävä henkilöstöresursointi, esim. määräaikaishaastattelut ja TYP-työ
  - Riittävät ja oikea-aikaiset, palvelutarpeen mukaiset palvelut turvattava vaarana 'temppupalvelut'
  - Palvelujen kehittäminen huomioitava
- Yksityiset palveluntuottajat
  - Tulosperusteinen palkkio ohjaa helposti palvelua epätasa-arvoiseen suuntaan eikä hyödytä vaikeammin työllistyviä, huom: palveluntarve
- Ohjaamotoiminta
  - Vakinaistaminen, psykososiaalisen tuen palvelupaketti ja nuorten mahdollisuus saada ammatillisen kuntoutuksen palveluita ilman sairausdiagnoosia positiivista
- Koulutusreformi/osaamisen kehittäminen
  - Työttömän kouluttautumista tulee tukea ja helpottaa kaikilla mahdollisilla keinoilla, sekä nuorten että aikuisten
- Työttömyysturva: Sekä aktiivinen että passiivinen vähenevät
  - Onko palveluja riittävästi saatavilla?
  - Oletetaanko, että työttömät eivät hakeudu palveluihin?

TEM:n pääluokan talousarvioesitys

Vähennystä

- TE-toimistojen toimintamenoissa (henkilöstö) ja
- Julkisissa työvoima- ja yrityspalveluissa

→
Varmistettava, että on budjetoitu riittävästi esimerkiksi määräaikais-haastattelujen tekemiseen ja aktiivimallin vaatimiin palveluihin

→
Varmistettava TYP-työn riittävä henkilöstöresursointi TE-toimistojen osalta

TYP-lain mukainen verkostoyhteistyö edellyttää enemmän henkilöstöresursseja kuin perustyö

Tällä hetkellä kunnat resursoineet TYP-työhön selkeästi enemmän, joten TE-toimiston osuutta ei ole varaa pienentää

Pitkäaikais-työttömyyden lasku reagoi talouskasvuun viiveellä,

joten palvelujen tarve ei välttämättä vielä laske.

Työllisyydenhoidon aktiivimalli

Työnhakijan roolia työnhaussa lisätään, mikä on lähtökohtaisesti hyvä asia

On kuitenkin huomioitava työttömien ryhmän heterogeenisuus ja se, miten varmistetaan, että **työllistymistä edistävät, oikea-aikaiset palvelut ovat kaikkien työttömien saatavilla**

Jos eri palvelutarpeisiin kohdennettuja **palveluja ei ole** riittävästi, kattavasti ja tasapuolisesti **saatavilla**

→ Vaarana tehottomuus ja temppupalvelut:

Sanktion uhalla osallistuttava kulloinkin saatavilla olevaan palveluun, palvelutarpeesta riippumatta

→ Passivoi, lannistaa ja lisää työllistymisen esteitä entisestään

Palveluja tulee jatkuvasti kehittää vastaamaan erilaisia havaittuja tarpeita.

Asiakkaan tarvetta vastaamattomat ja siten vaikuttamattomat palvelut tulevat yhteiskunnalle erittäin kalliiksi.

Yksityiset palveluntuottajat

Yksityisten työvoimapalvelujen roolia lisätään, mikä on positiivista.

Yksityisille palveluntuottajille maksettava tulosperusteinen palkkio ohjaa kuitenkin helposti palvelua epätasa-arvoiseen suuntaan.

Hyödyttääkö vaikeammin työllistyviä?

- Vaarana on, että työpanos keskitetään niihin työttömiin, jotka ovat helposti etenemässä avoimille työmarkkinoille
- Vaikeammin työllistyvät saattavat jäädä ilman palveluntarvettaan vastaavaa palvelua, jolloin heidän työ- ja toimintakykynsä sekä aktiivisuutensa laskee entisestään
- Miten varmistetaan, että työttömän palveluntarve on arvioitu oikein yksityiselle palveluntuottajalle ohjattaessa?
  - TYP:ssä palvelutarpeen arvio on tärkeässä roolissa ja käytäntö on osoittanut sen oleellisen tärkeäksi oikeiden ja oikea-aikaisten palvelujen kohdentamisessa kullekin asiakkaalle.

Palkkatuki

Palkkatuen kohdistaminen erityisenä kohderyhmänä nuorille on hyvä asia

Varmistettava, että palkkatukea on riittävästi kohdennettu myös pitkäaikaistyöttömille

Esimerkiksi TYP:n asiakkaille palkkatukimahdollisuus on oleellisen tärkeä työllistymisen helpottamiseksi

- Avoimille työmarkkinoille
- Julkiselle sektorille
- Välityömarkkinoille

Ohjaamotoiminta

Nuorten ohjaamotoiminnan vakinaistaminen ja psykososiaalisen tuen palvelupaketti positiivista

- Ohjaamossa ja TYP-toiminnassa on paljon yhtäläisyyksiä: tarvittavat palvelut saadaan monialaisesti ”saman katon alta”

Positiivista on myös nuorten mahdollisuus saada ammatillisen kuntoutuksen palveluita ilman sairausdiagnoosia, jos toimintakyky on selvästi alentunut

Koulutusreformi/Osaamisen kehittäminen

Puutteet osaamisessa ovat isossa osassa työttömyyden pitkittymisessä
ja työelämään paluun esteenä.

Työttömän kouluttautumista tulee tukea ja helpottaa kaikilla mahdollisilla keinoilla,
sekä nuorten että aikuisten.

Kun kannustetaan aktiivisuuteen, niin osaamispääoman hankkiminen tulisi olla priorisoitu tärkeimmäksi toimenpiteeksi/palveluksi,

sekä
yksilön että yhteiskunnan näkökulmasta.

- Jatkuva haku koulutukseen hyvä
- **Voisiko koulutukseen valinnoissa hyödyntää kiintiöitä tms pitkäaikaistyöttömille?**
  - Muuten voivat jäädä valituksi tulleiden ulkopuolelle
- **Varmistettava tuki opintojen läpiviemiseksi**, jos oppimisedellytykset ovat syystä tai toisesta heikommat tai opiskelukokemus on vanhentunutta
- Opintojen henkilökohtaistamissuunnitelma, opinnollistamisen mahdollisuudet sekä muu **opintojen räätälöinti** tukee pitkäaikaistyöttömien opiskelua

Työttömyysturva

Työttömyysasteen ennakoidaan laskevan → työttömyyskorvauspäivien määrä laskee
Aktiivimallilla kannustetaan työttömiä lyhytkestoiseenkin työhön sekä osallistumaan työllistymistä edistäviin palveluihin

Aktiivinen työttömyysturva maksetaan palveluihin osallistumisen ajalta

Passiivinen työttömyysturva maksetaan 'kotiin'

Talousarviossa oletetaan, että aktiivimallista huolimatta myös aktiivisen työttömyysturvan päivät vähenevät
Oletetaanko, että
- Työllistymistä edistäviä palveluja ei ole riittävästi saatavilla vai
- Työttömät eivät hakeudu palveluihin?

Kokemuksemme mukaan työttömät haluavat olla aktiivisia, kunhan palvelut ovat asiakaslähtöisiä, oikein kohdennettuja ja asiakkaiden vaikuttaviksi kokemia.

Edellyttää perusteellisesti tehtyä palvelutarpeen arviointia.

Edellyttää riittävän kattavaa palveluvalikkoa ja sekä nykyisten että uusien palvelujen jatkuvaa kehittämistä.

KIITOS!

Kanta-Hämeen työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu

Tarleena Rantanen

Palvelupäällikkö

P. 050 467 4550

tarleena.rantanen@hameenlinna.fi

Hämeenlinnan kaupunki

Strategia- ja kehittämispalvelut

Raatihuoneenkatu 9/PL 84

13100 HÄMEENLINNA

